Artikel 32 Pw Inkomen

Artikel 32 Participatiewet regelt het begrip inkomen. Het gaat hier om inkomsten die betrekking hebben op een periode waarover beroep op bijstand wordt gedaan. In dit artikel wordt ook geregeld op welke manier het inkomen in aanmerking wordt genomen als er een niet-rechthebbende partner is of als het gaat om partners die gescheiden, maar niet duurzaam gescheiden leven.

Intro artikel 32 Pw Inkomen

Invloed van inkomen en vermogen op bijstand

Voor de vaststelling van de hoogte van de bijstand is van belang of de middelen die op grond van de bepalingen van paragraaf 3.4 in aanmerking worden genomen, als inkomen dan wel als vermogen moeten worden aangemerkt. Het vermogen speelt uitsluitend een rol bij de bepaling van het recht op bijstand als zodanig, terwijl de inkomsten tevens van belang zijn voor de vaststelling van de hoogte van de uitkering. Het vermogen wordt voor een deel buiten beschouwing gelaten; het inkomen wordt in beginsel geheel in aanmerking genomen. In dit artikel wordt aangegeven welke middelen als inkomen worden aangemerkt (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002–2003, 28 870, nr. 3 blz. 58).

Invloed van beslag op het in aanmerking te nemen inkomen

Iedere debiteur moet gedogen dat als daartoe een titel bestaat, zijn middelen tot de grens van de beslagvrije voet, bedoeld in artikel 475da Rv, worden uitgewonnen om zijn schulden te voldoen. Als aan een betrokkene algemene bijstand wordt verleend en daarop voor zijn schulden beslag is gelegd tot aan die grens, wordt verder geen aanvullende bijstand verstrekt voor het bedrag waarop beslag is gelegd, omdat de genoemde beslagvrije voet als regel voldoende waarborgt dat de betrokkene in de noodzakelijke bestaanskosten kan blijven voorzien en omdat die aanvullende bijstandsverlening in strijd zou komen met het uitgangspunt dat voor schulden geen bijstand kan worden verleend. Als er tot een te hoog bedrag beslag is gelegd, is het aan de betrokkene om zich tot de beslaglegger te richten om het beslag in overeenstemming te brengen met de beslagvrije voet. (ECLI:NL:CRVB:2019:1916). De beslagvrije voet bedraagt 95% van de bijstandsnorm waardoor ongeveer 5% van de middelen gedwongen mag worden aangewend ter aflossing van zijn schulden.

Kasstortingen en bijschrijvingen

Kasstortingen en bijschrijvingen op een bankrekening van een bijstandsontvanger en diens minderjarige in de bijstand begrepen kinderen moeten in beginsel als in aanmerking te nemen middelen in de zin van artikel 31, eerste lid, worden beschouwd. Als deze betalingen een terugkerend of periodiek karakter hebben, door betrokkene kunnen worden aangewend voor de algemeen noodzakelijke bestaanskosten en zien op een periode waarover een beroep op bijstand wordt gedaan, is voorts sprake van inkomsten als bedoeld in artikel 32, eerste lid. (ECLI:NL:CRVB:2023:133).

Eerste lid, onderdeel a

Inkomsten uit of in verband met arbeid of vermogen

Een eerste criterium is gelegen in het karakter ervan: middelen die over het algemeen periodiek worden ontvangen – zoals loon en uitkeringen – kunnen worden ingezet voor de voorziening in het levensonderhoud, waarop de bijstand slechts behoeft aan te vullen. Het is niet mogelijk om van deze in beginsel als inkomen in aanmerking te nemen middelen een uitputtende opsomming te geven. Daarom is volstaan met het noemen van een aantal inkomensbronnen dat als inkomen in beschouwing wordt genomen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002–2003, 28 870, nr. 3 blz. 58).

Ook eenmalig ontvangen inkomens die naar hun aard hiermee overeenkomen, bijvoorbeeld een zogeheten alimentatieafkoopsom, dienen als inkomen in aanmerking te worden genomen. Dit geldt ook voor periodieke uitkeringen (lijfrente) op basis van een koopsompolis (ECLI:NL:CRVB:2022:1351)

Een (particuliere) verzekeringsuitkering bij arbeidsongeschiktheid is inkomen in de zin van onderdeel a. Deze uitkering is bedoeld ter compensatie voor verlies van arbeidsvermogen en komt naar zijn aard overeen met een periodiek te ontvangen bedrag aan (wettelijke) sociale zekerheidsuitkering dat kan worden ingezet voor levensonderhoud (ECLI:NL:CRVB:2019:3465).

Dividend

Dividenduitkeringen zijn inkomsten uit vermogen en worden in aanmerking genomen tot het bedrag dat resteert na aftrek van de daarop ingehouden dividendbelasting (ECLI:NL:CRVB:2002:AE2699).

Huur

Artikel 32 biedt geen grondslag voor een verrekening van de huurinkomsten met de hypotheeklasten van de verhuurde woning (ECLI:NL:CRVB:2016:4632). Ook huuropbrengsten die betrekking hebben op de kosten van water, gas en elektriciteit kunnen worden aangewend om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien en kunnen in aanmerking worden genomen (ECLI:NL:CRVB:2017:2779).

Onderverhuur

In onderdeel a, zijn inkomsten uit onderverhuur uitdrukkelijk genoemd als middelen. Middelen in de zin van artikel 31 worden op grond van dit artikel in mindering gebracht op de bijstand. Dit betekent dat het college terecht de maandelijkse inkomsten uit onderverhuur in mindering brengt op de bijstand van betrokkene. De omstandigheid dat betrokkene niet zelf in het appartement woont en hij de betaling van de huur direct doorstort naar de verhuurder, doet daar niet aan af (ECLI:NL:CRVB:2018:327 en ECLI:NL:CRVB:2022:2595).

Het buitenwettelijk vrijlaten van inkomen uit onderverhuur kan leiden tot een aanwijzing van SZW (zie toelichting onder artikel 76 Participatiewet). Gemeenten hebben wel de mogelijkheid om hospitaverhuurders met een bijstandsuitkering te ondersteunen bij mogelijke bijkomende kosten (zoals water, gas en licht en hogere gemeentelijke belastingen) van levensonderhoud door hospitaverhuur. Dit kan door middel van afstemming via artikel 18, eerste lid. Ook het niet volledig verrekenen van inkomsten uit hospitaverhuur – in het geval van gemaakte kosten – kan hieraan bijdragen. Dit kan door middel van artikel 33, vierde lid (Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, Aanhangsel nr 694, antwoord 15 en 18).

Teruggave of voorlopige teruggave van loonbelasting en premies volksverzekeringen

Een teruggave of voorlopige teruggave van loonbelasting en premies volksverzekeringen wordt als inkomen aangemerkt. Zo'n restitutie leidt immers naderhand tot een hoger netto-inkomen dan waarvan aanvankelijk bij de bijstandsverlening was uitgegaan. Gelet op het bepaalde in artikel 31 gaat het hierbij alleen om een belastingteruggave die geen betrekking heeft op specifieke aftrekposten.

Vanwege het karakter daarvan wordt ook een eenmalige premie gericht op arbeidsinschakeling als inkomen aangemerkt. Aangezien deze tot het bedrag genoemd in artikel 31, tweede lid, onderdeel j buiten beschouwing wordt gelaten, gaat het hierbij slechts om het gedeelte waarmee de premie dit bedrag te boven gaat (Tweede Kamer, vergaderjaar 1991-1992, 22545, nr. 3 blz. 150).

Ook (voorlopige) teruggaven van de inkomensafhankelijk bijdragen, bedoeld in artikel 43 van de Zvw, worden als inkomen van de bijstandsgerechtigde beschouwd.

Een voorlopige teruggave behoort tot de middelen, ook als die door verrekening met schulden aan de Belastingdienst niet of niet volledig worden uitbetaald (ECLI:NL:2012:BX0219). Een voorlopige teruggave moet als inkomen worden toegerekend aan de periode waarop deze teruggave betrekking heeft, naar evenredigheid van het aantal maanden waarop deze teruggave betrekking heeft. Dat de Belastingdienst vanwege een verrekening van te veel

terugontvangen belasting feitelijk een lager bedrag per maand heeft uitgekeerd, maakt dit niet anders (ECLI:NL:CRVB:2011:BU1590).

Verrekenbare verliezen, jurisprudentie

De belastingteruggave moet op grond van artikel 32 Pw, eerste lid, als inkomen worden toegerekend aan de periode waarop deze teruggave betrekking heeft. In het geval heeft de teruggave betrekking op het jaar 2008. Dat de belastingteruggave zijn grondslag heeft in een verrekenbaar verlies over het jaar 2005 is niet van belang. Nu belanghebbende in het gehele jaar 2008 een beroep op bijstand heeft gedaan, behoort de belastingteruggave tot de middelen waarover belanghebbende pas naderhand heeft kunnen beschikken. Dit betekent voorts dat het college terecht de belastingteruggave over 2008 heeft aangemerkt als inkomen dat betrekking heeft op een periode waarover bijstand is verleend (ECLI:NL:CRVB:2013:BY9326).

Niet afgedragen btw

Niet afgedragen btw wordt bij de verrekening van inkomsten in aanmerking genomen (CRvB 29 juni 1999, nr. 97/10188 ABW, JABW 1999/122).

Partneralimentatie

Indien partneralimentatie is vastgesteld door de rechter en belanghebbende hierover beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, neemt de gemeente deze inkomsten uit alimentatie in aanmerking bij de bijstandsverlening. Het feitelijk verwerven van deze inkomsten uit partneralimentatie dient door belanghebbende zelf te geschieden. In het geval partneralimentatie wel door de rechter is vastgesteld maar hiervan (nog) geen uitbetaling plaatsheeft en dat aan belanghebbende geenszins verwijtbaar is, kan de gemeente op grond van artikel 48 Pw, tweede lid, onderdeel a, bijstand verlenen in de vorm van een geldlening, die wordt verrekend met de naderhand te ontvangen alimentatie. Voorts kan het voorkomen dat door de rechter vastgestelde partneralimentatie, naar alle waarschijnlijkheid, nooit zal worden uitbetaald en de belanghebbende hiervoor geen verwijt te maken valt. Indien noodzakelijk vindt in die gevallen verstrekking van algemene bijstand plaats zonder dat met de alimentatie rekening wordt gehouden (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002–2003, 28 870, nr. 13 blz. 173).

Onderhoudsbijdrage ouder

Een eenmalige bijschrijving op de bankrekening van betrokkene afkomstig van zijn vader. Op de vader rust op grond van artikel 1:392, eerste en tweede lid, van het BW een onderhoudsverplichting ten opzichte van betrokkene in geval van behoeftigheid. Betrokkene heeft het bijgeschreven bedrag aangewend ter voorziening in de kosten van levensonderhoud. De bijschrijving is gedaan in een periode waarin hij niet over enige vorm van inkomsten beschikte. Betrokkene had wel een aanvraag om bijstand ingediend, maar daarop was nog niet beslist. Daarmee heeft de bijschrijving betrekking op een periode

waarover een beroep op bijstand is gedaan. Dit betekent dat de bijschrijving op grond van artikel 32, eerste lid, als inkomen moet worden aangemerkt (ECLI:NL:CRVB:2018:2241).

Vrijwillige bijdrage ontheemden voor inwoning

Als de bijstandsgerechtigde een vrijwillige bijdrage afspreekt met de ontheemde, moet de bijstandsgerechtigde die op grond van de inlichtingenplicht melden, ongeacht de hoogte daarvan. Er zijn geen consequenties voor de bijstandsverlening aan verbonden, zolang deze (vrijwillige) bijdrage in redelijke verhouding staat tot de te maken kosten. Voor de hoogte van een redelijke bijdrage kan de wooncomponent binnen de Regeling opvang ontheemden Oekraïne als uitgangspunt worden genomen (€ 215 per volwassene per maand en € 55 per minderjarige per maand) Gemeentenieuws van SZW, 20 april 2022.

Op geld waardeerbare activiteiten

Het verrichten van op geld waardeerbare activiteiten is van belang voor het recht op bijstand, ongeacht de intentie waarmee die werkzaamheden worden verricht en ongeacht of uit die werkzaamheden daadwerkelijk inkomsten worden genoten. Het gaat om inkomen waarover betrokkene redelijkerwijs kan beschikken (ECLI:NL:CRVB:2015:1758). Het onderscheid tussen bedrijfsmatige en hobbymatige activiteiten is voor de bijstand geen relevant onderscheid, indien uit die activiteiten inkomsten worden genoten (ECLI:NL:CRVB:2023:213). De opbrengst van incidentele verkoop van privégoederen, al dan niet via internet, wordt in het algemeen niet als inkomen aangemerkt. Is echter sprake van een min of meer doorlopende handel dan kan niet van incidentele verkoop van privégoederen worden gesproken. (ECLI:NL:CRVB:2012:BW5987, ECLI:NL:CRVB:2014:236 en ECLI:NL:CRVB:2014:580).

Inkomsten uit activiteiten die, gezien het kader waarin zij worden ondernomen als vriendendienst dienen te worden beschouwd, kunnen niet worden aangemerkt als inkomen uit arbeid (ECLI:NL:CRVB:2020:1465). Dat geldt ook voor activiteiten van geringe omvang die zeer nauw verband houden met het normale, dagelijkse leven en die zich binnen de directe familie van de belanghebbende afspelen (ECLI:NL:CRVB:2006:AX6466). Werkzaamheden die omdat zij in het economisch verkeer zijn gericht op het verkrijgen van een geldelijk voordeel (althans beoogd), zijn niet als vriendendienst te beschouwen (ECLI:NL:CRVB:2018:1729). Vriendendiensten zijn ook niet onbegrensd. Dat toont het voorbeeld van oppaswerk. Daar wordt gesproken van op geld waardeerbare arbeid gelet op de aard (oppas voor twee kinderen in een woning), de omvang (15 uur per week), de duur en het terugkerend karakter van deze werkzaamheden. Onder die omstandigheden kan niet staande worden gehouden dat het louter gaat om een sociale activiteit of om een vriendendienst. Op goede gronden is een fictief inkomen ter hoogte van het

WML (evenredig aan het aantal gewerkte uren) in aanmerking genomen (ECLI:NL:CRVB:2005:AT8530).

Buitenlands pensioeninkomsten

Om vast te stellen wat de waarde is van het buitenlands pensioen waarover betrokken in de betreffende maand kan beschikken, moet worden aangesloten bij de dagkoers van de dag waarop betrokken het pensioen op zijn bankrekening heeft ontvangen (ECLI:NL:CRVB:2024:1129)

Fictief inkomen of geschat inkomen

Bij de vaststelling van de hoogte van inkomsten uit arbeid wordt in beginsel uitgegaan van de feitelijk verrichte werkzaamheden en de inkomsten die daaruit daadwerkelijk (kunnen) worden verworven. Voor het in aanmerking nemen van een fictief inkomen is ruimte indien vaststaat dat de belanghebbende aanspraak kan doen gelden op een bepaalde honorering, bijvoorbeeld ingevolge een geldende CAO of op basis van de WML. Dit geldt ook als de belanghebbende die ten onrechte niet ontvangt, als de hoogte van de ontvangen inkomsten niet kan worden vastgesteld, of als tegenover het verrichten van arbeid geen dan wel zo'n lage beloning staat dat van een reële betaling voor die arbeid geen sprake is (ECLI:NL:CRVB:2000:AE8643). Als achteraf de omvang van het verzwegen inkomsten niet kan worden bepaald aan de hand van betrouwbare schriftelijke gegevens, mag de gemeente deze inkomsten op een redelijke wijze schatten. De belanghebbende heeft dan de mogelijkheid om de juistheid van de op basis van deze schatting vastgestelde bedragen te weerleggen met ondubbelzinnige, concrete en verifieerbare inkomensgegevens. Een redelijke verdeling van de bewijslast met betrekking tot de omvang van de feitelijk genoten inkomsten uit arbeid brengt in die situatie met zich dat het risico dat relevante gegevens onbewezen blijven bij de belanghebbende wordt gelegd (ECLI:NL:CRVB:2004:AR4447).

(Vaste) lasten worden door ander betaald

Een ouderlijke bijdrage voor betaling in de kosten van de huur van atelierruimte is aan te merken als inkomen (ECLI:NL:CRVB:2007:AZ7914). Worden vaste lasten van de bijstandsgerechtigde door een derde betaald, dan zijn dit geen middelen. De toegekende bijstand kan op grond van artikel 18 PW met dit bedrag verlaagd worden (ECLI:NL:CRVB:2014:719).

Vergoedingen

Een autokostenvergoeding van de werkgever, voor zover het de kosten van privégebruik van de auto betreft, is in het economisch verkeer op geld waardeerbaar. Dit deel dient van de vergoeding als inkomen te worden aangemerkt. Als het financiële voordeel van betrokkene feitelijk niet is vast te stellen, wordt ter bepaling van de hoogte daarvan aangesloten bij een fictief bedrag. Het is redelijk om daarbij aan te sluiten bij de component die in de bijstandsnorm begrepen is voor de kosten van deelname aan het

maatschappelijk verkeer (ABRvS 28 februari 1995, nr. G04.92.0237, JABW 1995/292).

Een schadevergoeding die dient ter compensatie voor het verlies aan arbeidsvermogen moet worden aangemerkt als inkomen in verband met arbeid (ECLI:NL:CRVB:2009:BI4420).

Niet-verzilverde aanspraken studiefinanciering

Niet verzilverde WSF-aanspraken zijn middelen waarover redelijkerwijs kan worden beschikt en worden daarom bij de vaststelling van de bijstand betrokken (Verzamelbrief SZW 2 oktober 2002, nr. BZ/ACT/00/64731).

Persoonsgebonden budgetten (Pgb)

Voor de zorgbehoevende is een persoonsgebonden budget voor Wlz-zorg geen inkomensuitkering is en kan in die zin niet als middel bij de bijstandsverlening in aanmerking worden genomen. Indien echter de hulpverlener een bijstand ontvangt en voor de verleende zorg uit het persoonsgebonden budget een vergoeding ontvangt, wordt deze vergoeding in het kader van de Pw wel aangemerkt als inkomen. De hulpverlener ontvangt immers een beloning voor verrichte werkzaamheden en net als andere inkomsten wordt deze vergoeding in aanmerking genomen bij de bijstandsverlening. Als de hulpverlener een gezamenlijke huishouding voert of gehuwd is met de zorgbehoevende vindt deze korting plaats op de uitkering die zij als gezin ontvangen. De pgb-regeling sluit niet uit dat partners als hulpverlener optreden.

Wanneer partners van zorgbehoevenden als hulpverlener optreden kan dat voor gemeenten leiden tot besparing op de bijstandsuitkeringen. Dat is echter niet het doel van de pgb-regeling en de zorgbehoevende en zijn of haar partner met een bijstandsuitkering moeten dan ook niet het gevoel krijgen dat zij tot die constructie worden gedwongen. Het moet helder zijn dat de keuze helemaal bij hen zelf ligt (Verzamelbrief SZW november 2007, nr. Intercom/2007/34524. zie ook ECLI:NL:CRVB:2007:BA6882, ECLI:NL:CRVB:2017:386 en ECLI:NL:CRVB:2018:296).

Eerste lid, onderdeel b

Periode waarop het inkomen betrekking heeft

Een tweede criterium voor het in aanmerking nemen van middelen als inkomen is de periode waarop de inkomsten betrekking hebben. Daarbij is het uitgangspunt gehanteerd dat het inkomen dient te worden toegerekend aan de periode waarop dit betrekking heeft. Hiermee wordt aangesloten op de terugvorderingsbepalingen, waarin immers voor het antwoord op de vraag of tot een te hoog bedrag bijstand is ontvangen, van belang is of inkomsten zijn ontvangen over een periode waarover bijstand is verleend. Bovendien wordt zo voorkomen dat de hoogte van de in totaal te verlenen bijstand afhangt van het tijdstip waarop deze tot uitbetaling komt.

De periode waarop de inkomsten betrekking hebben is bij arbeidsinkomsten de periode waarin de arbeid is verricht waaruit deze inkomsten zijn verkregen. Bij uitkeringen (socialezekerheidsuitkeringen, pensioenen, alimentatie, studiefinanciering en dergelijke) is dat de periode waarvoor de uitkering bestemd is. Bij bedragen ineens dient evenzeer te worden beoordeeld op welke periode deze kunnen worden geacht betrekking te hebben. Op grond van artikel 58 Pw, vierde lid, hoeft niet voor elk inkomen dat achteraf blijkt te worden ontvangen, een terugvorderingsprocedure ingesteld te worden. Middelen die in de voorafgaande 6 maanden zijn ontvangen kunnen worden verrekend.

Het niet als inkomen in aanmerking nemen van inkomsten, omdat zij geen betrekking hebben op een periode waarover beroep op bijstand wordt gedaan, betekent overigens niet op voorhand dat deze middelen buiten beschouwing blijven. Op grond van artikel 34, eerste lid, onderdeel b, worden de tijdens de bijstandsperiode ontvangen middelen, die niet als inkomen worden beschouwd, immers als vermogen aangemerkt (Tweede Kamer, vergaderjaar 1991-1992, 22 545, nr. 3 blz. 150).

Inkomsten in de vorm van royalty's – toerekening uitgesteld inkomen

Royalty's over 1997 waarover in juni 1998 kon worden beschikt leiden niet tot herziening van de in 1997 verleende bijstand (ECLI:NL:CRVB:2004:AP1549).

Afkoop nabestaanden- en wezenpensioen

Het in verband met het overlijden van haar ex-echtgenoot aan respectievelijk belanghebbende en haar dochter toegekende nabestaanden- en wezenpensioen, dat is afgekocht door betaling van een bedrag ineens, moet worden gerekend tot het inkomen van het gezin van belanghebbende als bedoeld in artikel 32, eerste lid. Bij de beantwoording van de vraag of, en zo ja, tot welk bedrag de ontvangen pensioenen bij de beoordeling van de aanspraak op bijstand in aanmerking worden genomen, moet worden vastgesteld voor welke periode die pensioenen geacht moeten worden bestemd te zijn. Daarbij kan het in de situatie van belanghebbende gaan om de periode die loopt vanaf de datum van het ontstaan van de aanspraak tot de datum waarop zij 65 jaar zou worden, en bij het pensioen van de dochter om de periode die loopt tot de datum waarop zij 18 jaar wordt. Dit hangt mede af van de inhoud van de desbetreffende pensioenreglementen (ECLI:NL:CRVB:2007:BA9171).

Tweede lid

Vakantietoeslag bij inkomstenverrekening

Aangezien bij de bijstandsnormen de aanspraak op vakantietoeslag is inbegrepen, dient voor een goede toetsing van de inkomsten ook de daarin begrepen aanspraak op vakantietoeslag in beschouwing te worden genomen. Dit staat niet in de weg aan een latere verrekening met de opgebouwde

aanspraken op vakantietoeslag op grond van de bijstand. De vakantietoeslag is loon dat op een later tijdstip wordt uitbetaald (Tweede Kamer, vergaderjaar 1991-1992, 22 545, nr. 3 blz. 150/151).

Uitgesteld loon

Ook andere betalingen kunnen dit karakter van uitgesteld loon hebben. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan een dertiende maand of aan winstdelingsregelingen. Gelet op hun vergelijkbare karakter is het billijk ook deze betalingen toe te rekenen aan de periode waarin de aanspraak daarop is verworven en, voor zover deze aanspraak buiten de bijstandsperiode valt, de betreffende betaling niet als inkomen aan te merken (Tweede Kamer, vergaderjaar 1991-1992, 22 545, nr. 3 blz. 151).

Loon gedurende de vakantieperiode

In het inkomen kunnen ook aanspraken begrepen zijn op een doorbetaling van het loon gedurende de vakantieperiode. Dergelijke aanspraken dienen, gelet op het doel ervan, als bestaansvoorziening tijdens die periode te worden aangemerkt en niet te worden toegerekend aan de periode waarin de aanspraak is verworven. Een andere benadering zou ongelijkheid betekenen ten opzichte van degene van wie het loon tijdens de vakantieperiode wordt doorbetaald (Tweede Kamer, vergaderjaar 1991-1992, 22 545, nr. 3 blz. 151).

Vergoeding voor niet opgenomen vakantiedagen

Belanghebbende heeft gewerkt van april 2000 tot en met april 2001. Belanghebbende ontvangt een vergoeding voor niet opgenomen vakantiedagen. Deze vergoeding betreft geen inkomsten uit arbeid, maar inkomsten in verband met zijn arbeid. Uit artikel 7:641, eerste lid, van het BW volgt dat de aanspraak op de vergoeding pas ontstaat na het einde van de arbeidsovereenkomst. De vergoeding moet dan ook niet worden toegerekend aan de periode van het dienstverband, maar moet in zijn geheel worden toegerekend aan de maand mei 2001 (ECLI:NL:CRVB:2006:AV8808 en ECLI:NL:CRVB:2022:2558).

Vergoeding wegens ontbinding van de arbeidsovereenkomst

Een wegens ontbinding van een arbeidsovereenkomst ontvangen vergoeding, dient te worden beschouwd als inkomsten bestemd om te voorzien in de noodzakelijke kosten van het bestaan voor de periode na de ontbinding van de arbeidsovereenkomst, tenzij voldoende en ondubbelzinnig blijkt dat deze vergoeding een andere bestemming heeft (ECLI:NL:CRVB:2006:AU9495 en ECLI:NL:CRVB:2022:2853).

Toegekende prijs voor totale oeuvre geen uitgesteld inkomen

In 2001 is een prijs aan belanghebbende toegekend als waardering voor het totale oeuvre van betrokkene en ter stimulering van hem als kunstenaar. De

CRvB stelt vast dat de prijs weliswaar betrekking heeft op het oeuvre dat belanghebbende ook over een periode gelegen vóór 2001 heeft gerealiseerd, maar dat deze niet gezien kan worden als een in het vooruitzicht gestelde beloning voor het werk van belanghebbende. Er is dan ook geen sprake van opgebouwde aanspraken op een inkomen dat eerst later tot uitbetaling komt. Dit betekent dat deze prijs niet het karakter heeft van uitgesteld inkomen (ECLI:NL:CRVB:2006:AZ0298).

Derde lid

Inkomen van partner zonder bijstandsrecht

In de situatie dat slechts voor een van de echtgenoten recht op bijstand bestaat, wordt op grond van dit lid de bijstandsnorm zodanig vastgesteld dat niet indirect bijstand aan de niet-rechthebbende partner wordt verstrekt. Omdat de bijstand niet voorziet in de bestaanskosten van de echtgenoot van de rechthebbende, zou onverkorte toepassing van de gezamenlijke middelentoets zijn bestaansmogelijkheden in gevaar kunnen brengen. Als hoofdregel geldt dat het inkomen van de niet-rechthebbende echtgenoot in aanmerking wordt genomen voor zover het gezamenlijke inkomen, met inbegrip van de aan de rechthebbende te verlenen bijstand, meer zou bedragen dan de voor de gehuwden geldende noodzakelijke bestaanskosten. Voor de vaststelling of het gezamenlijke inkomen meer zou bedragen dan de relevante gehuwdennorm, dient uiteraard eerst de bijstandsuitkering te worden vastgesteld die zou worden verstrekt als geen rekening wordt gehouden met het inkomen van de niet-rechthebbende echtgenoot. Als blijkt dat het gezamenlijke inkomen de grens van de gehuwdennorm te boven gaat, wordt de ‘definitieve’ uitkering vastgesteld nadat rekening is gehouden met het eventuele meerinkomen (Tweede Kamer, vergaderjaar 1991-1992, 22 545, nr. 3 blz. 155).

Tijdelijk gescheiden gehuwden – met een partner in het buitenland – en de woonlandfactor

De niet-rechthebbende echtgenoot kan in het buitenland wonen. In maart 2012 is de Wet woonlandbeginsel in de sociale zekerheid aangenomen. De hoogte van een uitkering wordt afgestemd op het kostenniveau van het land buiten de EU, de EER en Zwitserland, waar de uitkeringsgerechtigde of het kind woont. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van de woonlandfactor. De woonlandfactor is een percentage dat het kostenniveau van een bepaald land ten opzichte van het kostenniveau in Nederland aangeeft. Jaarlijks wordt bezien of bijstelling van de woonlandfactoren nodig is. Het woonlandbeginsel is van toepassing voor de AKW, de Anw, de WIA en de Wet op het kindgebonden budget, doch niet voor de Pw. De gemeente kan wel kiezen voor aansluiting bij de woonlandfactoren om de zelfstandige bestaanskosten van de niet-rechthebbende echtgenoot in het buitenland te bepalen en dit vastleggen als beleidsregel. Het kostenniveau voor de niet-rechthebbende partner in het buitenland is dan de woonlandfactor voor dat land maal de hoogte van de

bijstandsnorm in Nederland. Zie voor achtergrondinformatie de memorie van toelichting van de Wet woonlandbeginsel in de sociale zekerheid (TK 2010/2011, 32 878, nr. 3) en de Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012. De woonlandfactoren voor de betreffende landen staan in de bijlage van laatstgenoemde regeling. Bijstellingen van de woonlandfactoren worden gepubliceerd als wijzigingen van de regeling (verzamelbrief SZW 21 december 2012).

Buiten Nederland verblijvende echtgenoot

Belanghebbende verblijft in Nederland bij haar dochter. Zij is niet voornemens te scheiden van haar echtgenoot die in Curaçao verblijft en € 400 per maand verdient. Belanghebbende en haar echtgenoot zijn als gezin aan te merken; i.c. is geen sprake van duurzaam gescheiden levende echtgenoten. De echtgenoot verbleef buiten Nederland, zodat hij geen recht heeft op uitkering op grond van het territorialiteitsbeginsel. Gelet op artikel 24 heeft belanghebbende recht op bijstand naar de norm voor een alleenstaande. De gemeente zal met toepassing van artikel 32, derde lid, het recht op bijstand dienen vast te stellen (ECLI:NL:CRVB:2005:AU2706).

Inkomsten uit verhuur van de eigen woning

Inkomsten uit verhuur van de eigen woning dienen volledig in aanmerking te worden genomen, afgezien van toepassing artikel 31, derde lid. Er is geen ruimte rekening te houden met kosten als hypotheekrente of andere vaste lasten. Voor deze kosten kan wel bijzondere bijstand worden verleend (ECLI:NL:CRVB:2000:AJ9636).

Vierde lid

Tijdelijk gescheiden leven door gehuwden

Als de gehuwden tijdelijk gescheiden leven, kan het inkomen van de niet-rechthebbende echtgenoot slechts in beschouwing worden genomen voor zover deze de kosten van de door hem zelfstandig gevoerde huishouding te boven gaat. Aangezien in dit artikel uitsluitend een afwijkende bepaling ten aanzien van het inkomen is opgenomen, blijft daarom de toets op het gezamenlijke vermogen onverkort van toepassing. Verder geldt ook in deze gevallen artikel 18, eerste lid, bijvoorbeeld als de niet-rechthebbende echtgenoot onderwijs of een beroepsopleiding volgt. Uit voorstaande passage valt af te leiden dat de wetgever er rekening mee heeft gehouden, dat de gescheiden levende, niet rechthebbende partner kosten heeft voor zijn zelfstandig gevoerde huishouding. Anders dan in de situatie van het derde lid, hebben de echtgenoten die gescheiden leven ieder hun eigen huishouden. Gelet hierop moet het vierde lid, zo worden begrepen dat met de bijstandsnorm de alleenstaandennorm is bedoeld (ECLI:NL:CRVB:2022:946).

Overigens blijven voor eventuele andere gezinsleden dan de gehuwden de ‘gewone’ bepalingen omtrent het in aanmerking nemen van inkomen van

toepassing. Indien bijvoorbeeld bij de rechthebbende echtgenoot een niet-rechthebbend gezinslid woont, wordt zijn inkomen in aanmerking genomen volgens het bepaalde in het derde lid van artikel 32 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2010–2011, 32 815, nr. 3 blz. 57).

⇄ Nemen we inkomsten van een 8-jarig kind uit modellenwerk in aanmerking?

Vraag

Een alleenstaande ouder vraagt bijstand aan. Haar zoon (8 jaar) is model en ontvangt daar geld voor. Nemen we deze inkomsten in aanmerking?

Antwoord

Nee, inkomsten van ten laste komende kinderen zijn geen middel voor de Participatiewet. Dat staat in artikel 31, lid 2, onder h. Onder een ten laste komend kind wordt verstaan: het kind jonger dan 18 jaar voor wie aan de alleenstaande ouder of de gehuwde kinderbijslag wordt betaald of zal worden betaald (artikel 4, lid 1, onder e, Pw).

De hoofdregel is dat kinderen tot 13 jaar niet mogen werken. Dat is een algeheel verbod. Alleen in de sfeer van theater, film, televisie en reclame kan een ontheffing verleend worden door de arbeidsinspectie. De ontheffing moet door of namens de werkgever worden aangevraagd. Het is aan te raden om na te gaan of er formeel (bij beschikking) ontheffing is verleend door de arbeidsinspectie. Ook zou je kunnen onderzoeken of de inkomsten alleen op het modellenwerk betrekking hebben en niet op een - op een op geld waardeerbare - inbreng van de ouder.

⇄ Is voedingsgeld inkomen bij verblijf in inrichting?

Vraag

Een inwoner ontvangt bijstand ter hoogte van de norm verblijf in inrichting. Zij ontvangt voedingsgeld; een bedrag van € 75,33 per maand. Moeten wij dit korten?

Antwoord

Nee. De norm verblijf in inrichting is lager, omdát de inwoner minder kosten voor levensonderhoud heeft. In dit geval ontvangt betrokkene voedingsgeld waarmee zij zelf eten betaalt. Zij verkeert daarmee financieel in dezelfde situatie als iemand die eten krijgt van de inrichting. Het verrekenen van het voedingsgeld is daarom in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Zie ook: ECLI:NL:RBAMS:2022:4311 en ECLI:NL:RBAMS:2022:4310

Wanneer de norm voor een alleenstaande van toepassing is, is dat anders. Dan kan voedingsgeld wel verrekend worden met de uitkering. Zie ECLI:NL:RBOBR:2022:626. De reden is dat de kosten voor voeding in de norm zijn inbegrepen.

⇄ Wat is vacatiegeld en is het te zien als inkomen of een vrijwilligersvergoeding?

Vraag

Een bestuurslid van een stichting krijgt vacatiegeld, een forfaitaire vergoeding voor bijvoorbeeld het voorbereiden en bijwonen van vergaderingen. Is dit inkomen?

Antwoord

Ja, vacatiegeld is inkomen voor de Pw-uitkering. Als het al niet beschouwd moet worden als inkomen uit arbeid, dan is het in ieder geval wel een bron van inkomsten die daar naar zijn aard mee overeenkomt (artikel 32, lid 1, onder a). Het is belastbaar inkomen. De belastingdienst ziet vacatiegeld als 'inkomen uit overig werk.' Het is dan ook niet aan te merken als vrijwilligersvergoeding. Deze wordt namelijk niet fiscaal belast.

⇄ Royalty's - inkomen of vermogen?

Vraag

Betrokkene ontvangt bijstand op grond van de Participatiewet. Naast de bijstandsuitkering ontvangt betrokkene royalty's. Het ontstaansrecht van deze royalty's is van voor de bijstandsperiode. Zijn deze royalty's aan te merken als vermogen of als inkomen zolang ze tijdens de bijstandsperiode worden ontvangen?

Antwoord

Voor een antwoord op deze vraag kan verwezen worden naar een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep uit 2004, ECLI:NL:CRVB:2004:AP1549. Royalty's worden aangemerkt als middelen als bedoeld in artikel 31 Pw. Deze royalty's vallen niet onder de ingevolge artikel 31, tweede lid Pw niet in aanmerking te nemen middelen en moeten worden beschouwd als inkomsten uit arbeid als bedoeld in artikel 32, eerste lid, aanhef en onder a Pw.

Met inachtneming van artikel 32, eerste lid, aanhef en onder b, van de Pw dient vervolgens te worden beoordeeld of dat inkomen betrekking heeft op een periode waarover beroep op bijstand wordt gedaan en zo ja, op welke periode. Daar zou je dus iets meer over moeten weten. De term royalty's slaat op het betalen van een vergoeding voor het gebruik van andermans rechten.

Voorbeelden hiervan zijn auteursrecht, portretrecht en het eigendom of recht op gebruik van bepaalde merknamen of beeldmerken. Als het bijvoorbeeld gaat om het auteursrecht op een boek dan is het zo dat de royalty's een in het vooruitzicht gestelde beloning vormen en dat de hoogte daarvan wordt bepaald door de verkoopcijfers. Dit betekent dat in feite sprake is van uitgesteld inkomen als bedoeld in artikel 32, tweede lid Pw.

⇄ Nabetaling van alimentatie via LBIO: aan welke periode toerekenen als dat onduidelijk is?

Vraag

Onlangs schakelde een Pw-gerechtigde binnen onze gemeente het LBIO in voor hulp bij de incasso van de door haar ex-partner verschuldigde, maar niet betaalde alimentatie. De gemeente betaalde onderwijl de volledige Pw-uitkering uit aan de klant onder terugvorderbaarstelling op latere middelen op grond van artikel 58 Pw. Inmiddels is het LBIO er in geslaagd om de alimentatieplichtige te bewegen aan die verplichting te voldoen. Het LBIO incasseert met enige regelmaat een bedrag dat hoger is dan de maandelijkse financiële verplichting.

De klant stelt dat het hetgeen zij op dit moment aan alimentatie door 'bemiddeling' van het LBIO ontvangt, aflossing van de alimentatievordering betreft die is ontstaan voordat zij aanspraken maakte op een Pw-uitkering. Dat zou tot consequentie hebben dat wij de volledige uitkering zouden moeten doorbetalen en de ontvangsten van het LBIO met het (vrij te laten) vermogen moeten verrekenen. Het LBIO zegt geen onderscheid te kunnen maken tussen lopende verplichting en aflossing op de vordering. Wat is wijsheid?

Antwoord

Het is bekend dat het LBIO niet speciaal aangeeft welke achterstand wordt geïnd.

Een praktische oplossing kan zijn om in te steken op een evenredige verdeling. Dus als de totale achterstand in dit geval (voor en tijdens bijstandsverlening) X is en er wordt Y als achterstand betaald dat dat evenredig wordt verdeeld.

Voorbeeld

Achterstand voor ingangsdatum bijstand is € 5.000 en tijdens bijstand € 10.000.
Aan achterstand wordt geïnd € 3.000.
Dan 1/3 daarvan (5.000/15.000 deel) toerekenen aan achterstand van voor ingangsdatum bijstand en 2/3 aan bijstandsperiode.

Goede communicatie daarover met de klant is uiteraard gewenst.

⇄ Moet alimentatie worden gekort op jongerennorm?

Vraag

Een 18 jarige klant woont bij zijn moeder in. De ouders zijn gescheiden. De klant ontvangt de jongerennorm. De vader betaalt voor de klant alimentatie aan de moeder (€ 100 p/m) en aan de klant zelf (€ 100 p/m).

- Is de alimentatie, die de vader betaalt, als inkomen te beschouwen van de klant?
- Kunnen wij de klant de verplichting opleggen om de onderhoudsbijdrage van de vader (opnieuw) vast te laten stellen?

Antwoord

De lagere jongerennorm is ingegeven door het feit dat de ouders nog tot de leeftijd van het kind van 21 jaar onderhoudsplichtig voor dat kind zijn. Dat houdt ook artikel 12 Pw in: heeft dit kind hogere bestaanskosten dan waarin de jongerennorm voorziet - en is het niet redelijk dat het kind de onderhoudsplicht jegens de ouders effectueert - dan kan aanvullende bijzondere bijstand worden verstrekt.
Dus strikt genomen moeten de ouders er voor zorgen dat het kind voldoende middelen van bestaan heeft en mag het kind die onderhoudsplicht van de ouders daarvoor inroepen. Artikel 31 lid 2 onderdeel v van de Pw voorziet in een vrijlating van de ouderlijke onderhoudsbijdrage.

Jongerennorm is toereikend

Van bijzondere aanvullende bijstand is hier kennelijk geen sprake omdat het kind bij de moeder inwoont en er geen hogere bestaanskosten zijn dan waarin de norm voorziet. De moeder zal door de inwoning wel aan de onderhoudsverplichting voldoen en het kind het benodigde verschaffen, zo wordt aangenomen. Bijzondere bijstand op grond van artikel 12 Pw speelt dus niet. Als bijzondere bijstand zou worden verstrekt op grond van artikel 12 Pw dan is het logisch om die onderhoudsbijdrage van de ouders erin te betrekken en die betaling van vader daarop dan in mindering te brengen.

Het korten van de alimentatie op de jongerennorm is niet logisch. De lagere jongerennorm is ingegeven omdat de ouders aan de onderhoudsplicht moeten voldoen en daarom is die bijdrage zo laag (afgeleid van kinderbijslagniveau). De vader is onderhoudsplichtig en voldoet die bijdrage. Daar bovenop de alimentatie korten - zeker gelet op dit bedrag - lijkt strijdig met dat uitgangspunt.

Nu het kind 18 jaar is komt aan het kind zelf die inkomsten toe. Dat betekent dat de moeder geen recht meer heeft op die € 100 en dat die ook aan het kind moeten worden betaald; althans door het kind is dat af te dwingen. Wellicht loopt het over de kas van moeder die daarmee de kosten van

levensonderhoud van het kind voldoet maar strikt genomen komt die bijdrage aan het inmiddels meerderjarig kind toe.

Jongerennorm is ontoereikend

Zou bijzondere bijstand zijn verstrekt op grond van 12 Pw, dan kan die bijstand worden verhaald op de vader. Maar die bijzondere bijstand wordt verstrekt met inachtneming van die betalingen van de vader. Die bijzondere bijstand is dan verhaalbaar als blijkt dat de vader de draagkracht heeft maar de onderhoudsplicht niet wil nakomen en van het kind niet kan worden verlangd dat hij de onderhoudsplicht afdwingt.

Eventueel is het mogelijk deze jongere een verplichting op te leggen maximale alimentatie te vragen. Maar dan moet of worden aangetoond dat die bijdrage niet aan de wettelijke maatstaven voldoet (is vanaf het begin al te laag vastgesteld) of wegens gewijzigde omstandigheden (vader heeft inmiddels een verbetering van financiën). Dat betekent dat de gemeente inzicht moet krijgen hoe die aanvankelijke vaststelling van de alimentatie tot stand is gekomen. Van de moeder alimentatie verlangen wordt zo goed als onmogelijk. Ze zou met recht kunnen stellen dat haar zoon het nodige wordt verschaft nu hij thuis woont en zij haar onderhoudsplicht vervult door hem bijvoorbeeld eten/drinken e.d. te verschaffen.

Vraag (aanvullend)

In deze casus heeft conform jullie visie de jongere recht op de basisnorm voor een jongere. Jullie geven aan dat de betaalde alimentatie/onderhoudsplicht niet verrekend hoeft te worden met de basisnorm. Zit hier ook een maximum bedrag aan? Stel dat de vader € 600 aan alimentatie/onderhoudsplicht betaalt, heeft hij dan nog steeds recht op de basisnorm voor een jongere?

Antwoord

De jongerennorm is een afgeleide van de kinderbijslag en op deze hoogte gesteld omdat de ouders een onderhoudsplicht hebben tot de leeftijd van 21 jaar van dat kind. Er zal natuurlijk geen sprake zijn van hogere bestaanskosten dan waarin die jongerennorm voorziet als dit kind "in natura" door de ouders wordt onderhouden, bijvoorbeeld in het geval deze bij beide ouders thuis woont. Dan zal er natuurlijk ook geen alimentatie worden betaald.

Dat is anders in een gebroken gezin. Bijvoorbeeld in het geval dat het kind bij de ene ouder woont en de andere ouder alimentatie betaalt. Ook in dat geval lijkt het niet logisch om te zeggen dat er hogere bestaanskosten zijn dan de jongerennorm (en dus bijstandsverlening met toepassing van artikel 12 Pw) omdat het kind ook onder de onderhoudsplicht van de ene ouder valt waar dit kind woont en die wel in het nodige zal voorzien. Dan is het ook niet zo onlogisch om dan wel de alimentatie van de andere ouder op de basisnorm te korten.

Maar het kan zijn dat het kind zelfstandig woont. Bij de vraag of er dan sprake is van een bijzondere bijstand ex 12 Pw komt dan de vraag op hoe de bijzondere bijstand zich verhoudt met de onderhoudsplicht van de ouder(s). Artikel 12 Pw impliceert dat de gemeente zich afvraagt of het kind de onderhoudsplicht jegens de ouder kan effectueren. Zo ja, dan ligt bijzondere bijstand niet in de rede. Is er bijvoorbeeld beperkte draagkracht (ouders betalen alimentatie) dan is het logisch om bij de bijzondere bijstandsverlening daar rekening mee te houden en dus minder bijzondere bijstand te verlenen.

Dan kan er een situatie zijn waarbij die bijzondere bijstand niet aan de orde is of beperkt terwijl de ouder een bijdrage voor levensonderhoud voldoet. Helemaal logisch om het meerdere in alle gevallen op de basisnorm te korten is het niet. Gelet op het verschil tussen de jongerennorm en de basisnorm voor een 21-jarige ligt er een redelijk bedrag dat de ouders geacht worden aan onderhoudsbijdrage te voldoen. Dan is er wellicht aanleiding voor maatwerk: een alimentatie van zeg € 800 per maand leent zich dan eerder voor korten op de basisnorm dan een alimentatie van € 150 per maand waarbij geen rekening is gehouden bij de bijzondere bijstandsverlening van artikel 12 Pw.

Of u een betaling van € 600 beziet als te korten op de basisnorm is dus afhankelijk van de omstandigheden. Dat lijkt redelijker als het kind bij de andere ouder woont die ook de onderhoudsplicht nakomt door het nodige aan het kind te voorzien (onderdak, eten en drinken en dergelijke) dan wanneer dit kind zelfstandig wonend is, geen bijzondere bijstand ontvangt ex artikel 12 Pw en de andere ouder geen alimentatie kan betalen en de andere ouder niet meer betaalt dan het verschil tussen de basisnorm voor een jongere en de basisnorm voor een 21-jarige. In dat laatste geval lijkt dus korting vaak niet terecht.

⇄ Teruggave (gedeeltelijk) van eigen bijdrage CAK

Vraag

Een inwoner verblijft in een inrichting en betaalt daarvoor de eigen bijdrage zorg met verblijf aan het CAK. Zij krijgt maandelijks compensatie van de instelling op haar bankrekening gestort voor het zelf verzorgen van de broodmaaltijden. Deze compensatie staat niet in artikel 31 lid 2 Pw en wordt dus niet van rechtswege vrijgelaten. De inwoner heeft echter wel hogere kosten dan iemand die in een inrichting verblijft waar wel broodmaaltijden door de inrichting worden verstrekt. Hoewel de wet hiervoor geen ruimte lijkt te bieden, lijkt het ons redelijk om deze compensatie niet tot de middelen te rekenen.

Antwoord

In de praktijk is vaker sprake van dit soort teruggaven als een belanghebbende van bepaalde diensten van de instelling geen gebruik maakt. Over de vraag of

een teruggave op de eigen bijdrage CAK naar de letter van de wet als inkomen moet worden beschouwd, kan verschillend worden gedacht. Artikel 32 Pw bevat geen beschrijving die op deze teruggave betrekking heeft. Wij zijn geneigd deze teruggave reeds op die grond niet als inkomen te beschouwen. Een teruggave via de instelling op de eigen bijdrage CAK is ook naar zijn aard geen inkomen. Blijkbaar heeft de belanghebbende zelf de mogelijkheid om brood etc. te kopen om daarmee meer keuze te hebben dan het aanbod van de inrichting. Ten opzichte van iemand voor wie broodmaaltijden ter beschikking worden gesteld, is er met deze betaling geen sprake van hogere bestaanskosten. Immers of iemand geld krijgt om broodmaaltijden te kopen of dat er broodmaaltijden ter beschikking worden gesteld (inbegrepen in de kosten van zorg met verblijf), is om het even. Wij delen dus de opvatting om deze compensatie niet tot de middelen te rekenen.

⇄ Huuropbrengsten na echtscheiding, maar voor boedelscheiding

Vraag

Een echtpaar en een vriend van de man zijn eigenaar van een woning waarin ze geen van drieën wonen. De woning wordt verhuurd en de opbrengsten gaan voor de helft naar de vriend en voor de helft naar het echtpaar. Het echtpaar gaat uit elkaar. Mevrouw vraagt bijstand aan. De echtscheiding is uitgesproken, maar de boedelscheiding is (nog) niet geregeld. Op de huurovereenkomst staat niet de naam van de vrouw, maar deze is wel opgesteld vanuit het huwelijk. De huuropbrengsten gaan naar een bankrekening die op naam staat van de man en de vriend. Kan de gemeente, nu de echtscheiding is uitgesproken maar de boedelscheiding nog niet rond is, en de huuropbrengsten op een rekening worden gestort waarover mevrouw niet kan beschikken, stellen dat de huuropbrengsten van na de echtscheiding ook aan mevrouw kunnen worden toegerekend? En kan de gemeente dus van mevrouw kunnen vragen dat zij (juridische) stappen onderneemt om een gedeelte van de huuropbrengsten te ontvangen?
(Overigens gaan deze huuropbrengsten volledig naar een lening die de man (vanuit het huwelijk) had met de vriend. Maar dat is voor de vraag denk ik niet van belang.)

Antwoord

Het is inderdaad van belang om mevrouw te verplichten om bij de boedelscheiding te bedingen dat ze een deel van de huuropbrengsten krijgt. Je neemt dan op in de beschikking dat bijstand wordt toegekend, maar dat de hoogte nogmaals wordt bekeken als de boedelscheiding rond is. Zolang mevrouw de opbrengsten niet krijgt, kan ze er niet over beschikken en wordt het niet in aanmerking genomen. Maar zij zal inderdaad op grond van artikel 55 Pw moeten zorgen dat zij zo mogelijk met terugwerkende kracht over een

deel van de huurinkomsten kan beschikken. Het doet er inderdaad niet toe waar het geld naar toe gaat. De lening zal mogelijk op grond van de boedelscheiding ook (gedeeltelijk) door haar terugbetaald moeten worden, maar dat staat los van de inkomsten die zij uit de verhuur kan ontvangen.

⇄ Rekenvoorbeeld met een niet rechthebbende partner

Rekenvoorbeeld (naar situatie op 1-7-2020)

Man van 29 jaar is getrouwd met vrouw van 20 jaar. Vrouw studeert hbo en woont (tijdelijk) bij haar ouders in plaats van bij haar echtgenoot vanwege die studie. Meneer vraagt bijstand aan. Zijn vrouw is niet rechthebbende partner (artikel 32 Pw lid 4). Haar netto inkomen per maand is op grond van artikel 33 Pw lid 2 € 897,56.

De norm wordt als volgt berekend:

1. Hier is sprake van een gezin waarvan een van de gehuwden geen recht heeft. Mevrouw is op grond van artikel 13 Pw lid 2 c niet-rechthebbende.
2. Dat betekent dat op grond van artikel 24 Pw de norm voor meneer gelijk is aan 50% van de echtparennorm die zou gelden als hij gehuwd zou zijn met iemand van zijn leeftijd: Concreet is dat 50 % van gehuwdennorm van beiden 29 jaar is 50% van € 1.512,90, afgerond € 756,45
3. Vervolgens berekent u de inkomsten die gekort moeten worden op de bijstand op grond van artikel 32, lid 3 Pw en 33 lid 2 Pw.
    1. De inkomsten uit studiefinanciering zijn volgens 33 lid 2 Pw forfaitair gesteld op het bedrag norm levensonderhoud artikel 3:18 WSF is (uitwonend hbo) € 897,56.
    2. Dat bedrag salderen we met de € 756,45. Opgeteld € 1.654,01
    3. De relevante gehuwdennorm is de norm genoemd in artikel 32 lid 3: dit is de norm als bedoeld in artikel 20 lid 1 sub c van € 1.017,89
    4. Het verschil tussen € 1.654,01 en € 1.017,89 is € 636,12
4. Dit verschil wordt gekort op de norm van de man, dus € 756,45- € 636,12= € 120,33.

De uitkering is zo laag, omdat de vrouw jonger is dan 21 jaar en haar ouders nog onderhoudsplichtig zijn.

Wordt zij 21 jaar dan wordt in stap 3.3 de € 1.654,01 afgezet tegen norm gehuwden beiden 21 plus (is € 1.512,90). Het verschil is dan nog een overschrijding van € 141,11 zodat hij dan gaat krijgen: € 756,45 minus € 141,11 is € 615,34 en dat is een stijging met € 495,01. De stijging laat zich verklaren door de hogere norm die voor hen geldt als ze 21 jaar zou zijn.

📌 Bij handel op Marktplaats inkomsten schattenderwijs vaststellen

Als de bijstandsgerechtigde veel spullen via Marktplaats verkoopt, dan lukt het vaak niet meer om het recht op bijstand over die periode vast te stellen doordat de meeste bijstandsgerechtigden geen administratie bijhouden. In deze zaak heeft betrokkene wel voldoende informatie overgelegd zodat de gemeente het inkomen schattenderwijs moet bepalen (ECLI:NL:CRVB:2021:1522).

Ook is het voor gemeenten van belang om na te gaan of de afzonderlijke vraagprijzen van goederen die een bijstandsgerechtigde op Marktplaats te koop aanbiedt bekend zijn én of deze vraagprijzen reëel zijn. Als een bijstandsgerechtigde vooral goederen met een relatief geringe waarde te koop aanbiedt via Marktplaats dan mag de gemeente niet te snel de conclusie trekken dat het recht op bijstand in zijn geheel niet meer is vast te stellen (ECLI:NL:CRVB:2022:1313). Lees hier de volledige jurisprudentie bespreking.

📌 Ten onrechte betaalde WW-uitkering is toch een middel voor de bijstand

Wat speelt er?

Betrokkene ontvangt een uitkering op grond van de WW en aanvullende bijstand naar de norm alleenstaande. Daarnaast heeft betrokkene een periode van ongeveer 13 maanden gewerkt. Zowel de inkomsten uit arbeid als die uit de WW-uitkering zijn gedurende die periode gekort op de bijstand.

UWV heeft de WW-uitkering van betrokkene herzien over deze periode en een bedrag van € 755 aan onverschuldigd betaalde WW-uitkering teruggevorderd. Aan dit besluit heeft het UWV ten grondslag gelegd dat betrokkene zijn inlichtingenverplichting heeft geschonden door bij UWV niet te melden dat hij in voornoemde periode werkzaamheden heeft verricht in dienst van BV. Betrokkene heeft, onder verwijzing naar de door hem ontvangen uitkeringsspecificaties, bezwaar gemaakt tegen de korting van de inkomsten uit BV op de bijstand.

Waarom mogen de inkomsten uit werk dubbel gekort worden van de CRvB?

Het college stelt dat de inkomsten uit de WW-uitkering en de inkomsten uit arbeid van BV correct zijn gekort op de bijstand. Zowel de inkomsten uit de WW-uitkering als de inkomsten uit arbeid moeten worden aangemerkt als inkomen in de zin van artikel 32, eerste lid Pw. Het feit dat betrokkene zijn inkomsten bij BV niet heeft doorgegeven aan het Uwv en daardoor een hoger

bedrag aan WW-uitkering heeft ontvangen staat aan die korting niet in de weg, gelet op het vangnetkarakter van de Pw.

Betrokkene heeft zijn inkomsten niet opgegeven bij UWV, naar eigen zeggen omdat het college betrokkene daarover niet op de hoogte heeft gebracht. Deze inkomsten hadden gekort moeten worden op de WW-uitkering van betrokkene. Het college heeft de door betrokkene ontvangen inkomsten uit WW-uitkering en inkomsten van BV op grond van artikel 32, eerste lid Pw terecht als inkomen aangemerkt en op de bijstand gekort. De omstandigheid dat achteraf is gebleken dat betrokkene ten onrechte een hoger bedrag aan WW-uitkering heeft ontvangen dan het bedrag waar hij recht op had en dit hogere bedrag moet terugbetalen, leidt niet tot het oordeel dat het hogere bedrag aan WW-uitkering achteraf bezien niet meer als inkomen als bedoeld in artikel 32, eerste lid Pw moet worden aangemerkt. De uitbetaalde WW-uitkering kon, tezamen met de inkomsten van BV, immers ingezet worden voor de kosten van levensonderhoud. De bijstand behoeft daarop slechts aan te vullen. Dat betrokkene nu geconfronteerd wordt met een schuld doet aan het voorgaande niet af. Verder had betrokkene (redelijkerwijs) kunnen weten dat hij zijn inkomsten bij BV ook had moeten melden bij UWV. Betrokkene heeft eerder in een periode dat hij een WW-uitkering en bijstand ontving werkzaamheden via een uitzendbureau verricht en inkomsten daaruit ontvangen. Die werkzaamheden en inkomsten heeft betrokkene toen wel aan UWV opgegeven.

Daarnaast heeft de Centrale Raad overwogen dat bezwaar tegen een uitkeringsspecificatie openstaat. Een uitkeringsspecificatie is een besluit voor zover daarbij een wijziging is opgetreden ten opzichte van een eerdere specificatie of besluit (ECLI:NL:CRVB:2010:BL3614). Voor zover over een element van de salaris- of uitkeringsvaststelling al eerder een besluit is genomen en daarin bij een periodieke betaling geen wijziging optreedt, is in het algemeen slechts sprake van een herhaling van de eerder genomen beslissing. Die herhaling is geen besluit in de zin van artikel 1:3 Awb. ECLI:NL:CRVB:2018:3494.

📌 Het fiscale inkomensbegrip is niet gelijk aan inkomen in de zin van de Participatiewet

Het gaat in deze zaak om de vraag of met 'inkomensgegevens' als bedoeld in artikel 21a van de Algemene wet inzake rijksbelastingen hetzelfde wordt bedoeld als het inkomensbegrip als bedoeld in artikel 32, eerste lid, aanhef en onder a, van de Pw.

Wat speelt er?

Betrokkenen hebben een aanvraag om een individuele inkomenstoeslag op grond van artikel 36, eerste lid, van de Pw ingediend. Het college heeft de aanvraag afgewezen omdat niet kan worden vastgesteld of betrokkenen in de

periode van drie jaar voorafgaand aan de aanvraag (referteperiode) een laag inkomen hadden. Betrokkenen zijn er niet in geslaagd om met stukken te onderbouwen dat zij in de periode tot aan de aanvang van de bijstand geen dan wel een zeer laag inkomen hadden. Betrokkenen voeren aan dat het college voldoende informatie over de financiële situatie had, dan wel had kunnen hebben, om te kunnen vaststellen dat werd voldaan aan de voorwaarden voor een individuele inkomenstoeslag. Betrokkenen stellen dat het inkomensgegeven dat is vastgelegd in de Basisregistratie inkomen als bedoeld in artikel 21a van de Algemene wet inzake rijksbelastingen hetzelfde is als het inkomensbegrip als bedoeld in artikel 32, eerste lid, aanhef en onder a, van de Pw en dat het op de weg van het college ligt om aan de hand van het inkomensgegeven dat is vastgelegd in de Basisregistratie het inkomen vast te stellen.

Wat is het oordeel van de Raad?

Zoals de Raad eerder heeft overwogen (bijvoorbeeld in de uitspraak van 18 december 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BY6634) kan het fiscale inkomensbegrip niet worden gelijkgesteld met inkomen in de zin van artikel 32, eerste lid, aanhef en onder a, van de Pw. Het college is voor de beoordeling van de aanspraak op individuele inkomenstoeslag dan ook terecht uitgegaan van het inkomensbegrip als bedoeld in de Pw.

ECLI:NL:CRVB:2020:175

◎ Artikel 32 Pw

Dit artikel regelt wat tot het inkomen wordt gerekend.

Verwijzingen naar teksten in Inzicht sociaal domein

In aanmerking te nemen middelen Pw - inkomen
Niet-rechthebbende partner
Periode waarover recht bestaat

Wet- en regelgeving

artikel 32 Participatiewet
Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ, art. 8 e.v.

Gecontroleerd door Stimulansz op 14 januari 2025